

REFERAT

Emne	Møde i Sundhedsstyrelsens Råd for Sygeplejerskers Special- og Videreuddannelse	
Mødedato	Den 22. november 2024, kl. 10.00-14.00	
Sted	Sundhedsstyrelsen, Auditoriet, Islands Brygge 57, København S.	22. november 2024
Deltagere	Claus Malta Nielsen (formand), Sundhedsstyrelsen Natacha Jensen, Danske Regioner Charlotte Hess, Danske Regioner Catrine Granzow Holm, Kommunernes Landsforening Pia Pedersen, Kommunernes Landsforening Daniel Schwartz Bojsen, Danske Professionshøjskoler Niels Buus, Universiteterne, de sundhedsfaglige fakulteter Charlotte Bjerg, Dansk Sygepleje Selskab Dorthe Boe Danbjørg, Dansk Sygeplejeråd Anne Larsen, Uddannelses- og Forskningsstyrelsen	Sagsnr. 06-0300-75/ Reference RIOB T 2115 3759 E riob@sst.dk
Sekretariat	Julie Wolter Bork, Sundhedsstyrelsen Rikke Osvald Bang, Sundhedsstyrelsen Sophie Amalie Rathje, Sundhedsstyrelsen	
Inviterede	Bente Ourø Rørth fra Nordsjællands Hospital og Louise Kryspin Sørensen fra Dansk Sygeplejeråd deltog under punkt 2.	
Afbud	Susanne Lauth, Danske Regioner Mia Mandau, Kommunernes Landsforening Tina Kramer, Dansk Sygepleje Selskab Pia Dreyer, Dansk Sygepleje Selskab Stine Hesse Nørregaard, Dansk Sygeplejeråd Louise Bandelow Winter, Indenrigs- og Sundhedsministeriet	
Punkt 1.	Velkomst, præsentationsrunde og godkendelse af dagsorden <u>Referat:</u> Forpersonen indledte mødet med at byde rådsmedlemmer, suppleanter og oplægsholdere velkommen til dagens møde. Formålet med rådsmødet blev præciseret, herunder at skabe rammen for strategiske drøftelser i forhold til sygeplejerskers kompetencer samt udbud af efter- og videreuddannelse til sygeplejersker.	Sundhedsstyrelsen Islands Brygge 67 2300 København S Danmark T +45 72 22 74 00 E sst@sst.dk www.sst.dk

Derefter fulgte en præsentationsrunde og dagsorden blev godkendt.

Punkt 2. Temadrøftelse: Videreuddannelsesmuligheder for sygeplejersker

Sagsfremstilling:

På seneste møde i rådet i november 2023 blev Robusthedskommissionens anbefalinger drøftet med særligt fokus på sammenhæng og fleksibilitet på tværs af sundhedsuddannelser og reform af efter- og videreuddannelser, så karriereveje rettes mod praksis. Rådet var enige om, at der bør igangsættes et initiativ, der skal realisere anbefalingerne vedrørende efter-/videreuddannelse for sygeplejersker, herunder en gennemgang og revision af specialuddannelserne. I forlængelse heraf er det relevant at drøfte styrker og svagheder ved de eksisterende efter- og videreuddannelser for sygeplejersker.

Formålet med punktet er at få belyst de nuværende karriereveje for sygeplejersker og drøfte, hvordan efter- og videreuddannelsesmulighederne for sygeplejersker kan udvikles med fokus på, at sygeplejersken udvikler sig inden for praksis fremfor at udvikle sig ud af den.

Punktet deles op i tre dele. To inspirationsoplæg og en samlet drøftelse af, hvordan efter- og videreuddannelse for sygeplejersker udvikles til at imødekomme behovet for sygeplejefaglige kompetencer nu og på sigt.

Oplæg 1. Præsentation af driftsperspektiver på sygeplejerskers special- og videreuddannelse

Sagsfremstilling:

Bente Ourø Rørth, direktør på Nordsjællands Hospital, vil holde et oplæg om videreuddannelse af sygeplejersker ud fra et hospitalsdriftsperspektiv. Herunder hvilken betydning og værdi det tilfører hospital og patienter, at sygeplejersker er videreuddannet med specialuddannelse eller anden form for efter- og videreuddannelse. Samt perspektiver på, hvordan videreuddannelse påvirker opgavevaretagelsen og samarbejdet på tværs af sundhedsprofessionelle.

Rådet har mulighed for at stille spørgsmål og komme med refleksioner på baggrund af oplægget.

Referat:

Bente Ourø fremhævede, at specialuddannelserne giver nødvendige kompetencer hos sygeplejerskerne, at specialuddannelserne gør en stor forskel for patienter og personale, giver gode karriereveje og et godt samarbejde med det lægefaglige miljø. Bente Ourø fremhævede herudover nødvendigheden af, at sygeplejersker videreuddanner sig, for at understøtte udviklingen af deres faglighed og for at sikre kvaliteten af plejen og behandlingen af patienterne. Herudover bidrager videreuddannelse til at skabe større tilknytning til arbejdspladsen og øget tilfredshed blandt sygeplejerskerne. Specialuddannelserne har en stor værdi, da de sikrer videreuddan-

nelse ind i praksis og da de generelt bidrager til sammenhæng i sundhedsvæsenet.

Bente beskrev følgende udfordringer ved de nuværende specialuddannelser, som hun ønsker, at Sundhedsstyrelsen og rådet tager til efterretning:

- Specialuddannelserne er struktureret med udgangspunkt i de lægelige specialer, som er karakteriseret ved en stringent opdeling i fagområder. Den samme opdeling er ikke nødvendigvis det rette for sygeplejefaglige specialer.
- Variation i ansættelsesmæssigt ophæng på tværs af specialuddannelser gør det svært at navigere i ansættelse af sygeplejersker i uddannelsesstillinger. Bente efterspørger derfor en mere ensartet praksis.
- Specialuddannelserne er ikke ECTS-belagt.
- At alle specialuddannelser ikke er tilknyttet videregående uddannelsesinstitutioner.

Bentes præsentation er vedlagt referatet.

Sundhedsstyrelsen takkede for oplægget og orienterede om, at den lægelige videreuddannelse er under revision, hvor fokus bl.a. er på specialstrukturen, herunder snitflader mellem specialerne.

Rådet drøftede efterfølgende oplægget. Der var bred enighed om, at der er behov for en gennemgang af og justering i videreuddannelsesmulighederne for sygeplejersker. Det eksisterende videreuddannelseslandskab er svært at navigere i og det mangler sammenhæng. Der efterspørges en uddannelsesstruktur, hvor det er muligt at bygge videre på kompetencer både i bredden og i dybden. Ligesom der efterspørges bedre mulighed for merit. Mulighed for ECTS-belagte specialuddannelser blev drøftet.

Det blev drøftet, at der er behov for fleksibilitet i specialuddannelserne og at det er relevant tænke dem bredere, så de kan anvendes på tværs af specialer. Det blev i den forbindelse foreslået, at uddannelserne opdeles i moduler, således at sygeplejersker kan bygge videre på deres kompetencer og i højere grad have indflydelse på sammensætningen af deres videreuddannelse.

Oplæg 2. Præsentation af undersøgelser om specialuddannelser for sygeplejersker

Sagsfremstilling:

Dansk Sygeplejeråd har gennemført en undersøgelse af specialuddannede sygeplejerskers vurdering af værdien af at have gennemført en specialud-

dannelse. Samt en undersøgelse af interesse og motivation for at tage en specialuddannelse, herunder egen vurdering af opgavevaretagelse blandt sygeplejersker med og uden en specialuddannelse. Louise Kryspin Sørensen vil præsentere hovedpointerne fra de to undersøgelser.

Rådet har mulighed for at stille spørgsmål og komme med refleksioner på baggrund af oplægget.

Referat:

Louise Kryspin Sørensen præsenterede resultaterne fra tre surveys blandt medlemmer fra Dansk Sygeplejeråd.

Hovedpointer fra undersøgelserne:

- Hver tredje sygeplejerske har et ønske om at gennemføre en specialuddannelse. Den primære årsag til ønsket om at påbegynde en specialuddannelse, er ønsket om at udvikle faglige kompetencer.
- En større andel af de specialuddannede sygeplejersker end sygeplejersker uden specialuddannelsen vurderer, at de føler sig rustede til at varetage komplekse sygeplejefaglige opgaver.
- Sygeplejerskerne har stor interesse i de svenske specialuddannelser, særligt palliativ sygepleje og medicinsk sygepleje.
- Flertallet vurderer, at specialuddannelserne fører til øget faglig kvalitet og selvstændighed.
- Der ses en lidt større andel af sygeplejersker med en specialuddannelse på fuldtid end sygeplejersker uden en specialuddannelse.
- En marginal større andel af de specialuddannede sygeplejersker forventer at være på deres nuværende arbejdsplads om 3 år.

Louises præsentation er vedlagt referatet.

Sundhedsstyrelsen takkede for oplægget.

Samlet drøftelse af videreuddannelsesmuligheder for sygeplejersker

Indstilling:

Det indstilles, at rådet drøfter, hvordan efter- og videreuddannelsesmulighederne for sygeplejersker kan udvikles med afsæt i følgende spørgsmål:

- Hvordan sættes de specialuddannede sygeplejerskers kompetencer bedst i spil?
- Hvad er relevansen af at have specialiseringer, som giver ret til registrering i autorisationsregistret?
- Hvilke kriterier er det relevant at anlægge for, hvornår noget skal være en specialuddannelse?
- Hvad skal der til for at gøre specialuddannelserne mere fleksible på tværs af sundhedsprofessioner?
- Hvordan tiltrækkes og tilknyttes den yngre generation til special- og videreuddannelse tæt på praksis fremfor mere akademisk videreuddannelse?

Referat:

Rådet fortsatte drøftelsen af sygeplejerskers videreuddannelsesmuligheder. Det blev bemærket, at sygeplejersker i stigende grad efterspørger mulighed for faglig udvikling. Ønsket om at gennemføre en specialuddannelse kan også handle om muligheden for at opnå faglig anerkendelse.

Det blev fremhævet at øget specialisering kan føre til silotænkning. Fokus bør derfor rettes mod de specifikke kompetencer, der er nødvendige i praksis fremfor skarpt afgrænsede specialer.

Det blev drøftet, hvorvidt det er relevant at åbne udvalgte specialuddannelser op for at andre faggrupper som fx fysioterapeuter og ergoterapeuter. Det kunne eksempelvis være specialuddannelsen i psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri. Danske Regioner gjorde opmærksom på, at der er et helt konkret arbejde i Sundhedsstyrelsen om specialuddannelser til fysioterapeuter og ergoterapeuter, der afventer at blive behandlet hos ministeren

Danske Regioner og Danske Professionshøjskoler beskrev, at det kan være relevant at give andre sundhedsprofessionelle mulighed for at tage specialuddannelser.

Dansk Sygeplejeråd beskrev, at visse elementer kan være gennemgående på tværs af faggrupper, men at det er vigtigt, at der fortsat er fokus på sygeplejerskernes fagidentitet.

Rådet viste opmærksomhed på regeringens reformudspil ”Professions- og erhvervsrettede videregående uddannelse til fremtiden”¹ og sammentænkning her til. Pt. afventes der en politisk aftale. Reformudspillet indeholder bl.a. en ambition om at skabe nye muligheder for efteruddannelse og specialisering.

Punkt 3. Orientering om kontaktudvalg for Sundhedsstyrelsens specialuddannelser for sygeplejersker

Sagsfremstilling:

Sundhedsstyrelsen har nedsat et kontaktudvalg for Sundhedsstyrelsens specialuddannelser for sygeplejersker. Formålet med kontaktudvalget er, at styrke Sundhedsstyrelsens viden om specialuddannelserne ved at komme tættere på praksis og øge videndeling mellem specialuddannelsesrådene.

¹ <https://ufm.dk/publikationer/2024/filer/fpf-vi-nye-uddannelsesveje-web.pdf>

Kontaktudvalget er sammensat af repræsentanter for de otte specialuddannelsesråd og skal bidrage til:

- Sundhedsstyrelsens kendskab til driften og kapaciteten på specialuddannelserne
- Vidensdeling af erfaringer og gode eksempler på tværs af specialuddannelsesrådene
- Orientering om sundhedspolitiske tiltag og drøftelser i Sundhedsstyrelsens Råd for Sygeplejerskers Special- og Videreuddannelse, som kan have betydning for specialuddannelserne.

Første møde i kontaktudvalget blev holdt den 17. juni 2024.

Indstilling:

Det indstilles at rådet tager orienteringen til efterretning.

Referat:

Sundhedsstyrelsen beskrev, at formålet med kontaktudvalget er at styrke koblingen til praksis gennem tættere dialog med specialuddannelsesrådene. Herudover bidrager kontaktudvalget til vidensdeling mellem specialuddannelserne, samt på tværs af kontaktudvalget og Sundhedsstyrelsens Råd for Sygeplejerskers Special- og Videreuddannelse. Punkt 4 vedrørende Specialuddannelsen i borgernær sygepleje var tiltænkt som vidensdeling fra kontaktudvalget til rådet.

Sundhedsstyrelsen orienterede om emnerne, som blev drøftet på seneste kontaktudvalgsmøde, herunder rekrutteringsvanskeligheder på udvalgte specialuddannelser, inspirationsoplæg om pædagogiske og didaktiske tiltag fra en af specialuddannelserne samt forbeholdt virksomhedsområde.

Referat af kontaktudvalgsmødet i juni 2024 er vedlagt referatet.

Punkt 4. Status på Specialuddannelsen i borgernær sygepleje

Sagsfremstilling:

Specialuddannelsen i borgernær sygepleje blev etableret med bekendtgørelse og uddannelsesordning i efteråret 2018.

Baggrunden for etableringen af specialuddannelsen var, at *Udvalg om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen* i 2017 kom med en række anbefalinger til at styrke sammenhængen i sundhedsvæsenet. En af anbefalingerne var etablering af en specialuddannelse, med fokus på at udvikle specialiserede almenkliniske kompetencer og kompetencer inden for håndtering af tværsektorielle forløb, herunder at kunne lede komplekse forløb. Specialuddannelsen skulle bidrage til at skabe styrkede rammer for videndeling på tværs af sektorer med henblik på et bedre samarbejde, bedre forståelse for forskelle og ligheder på tværs af sektorer og dermed en højere kvalitet i sammenhængende forløb.

Mia Hansen Mandau fra KL vil holde et oplæg om Specialuddannelsen i Borgernær Sygepleje med fokus på drift og udvikling af uddannelsen, herunder aktuelle styrker og udfordringer.

Formålet med punktet er, at få en status på driften af uddannelsen og indfrielsen af formålet med uddannelsen. Herunder eventuelle relevante opmærksomhedspunkter i forbindelse med udvikling af nye specialuddannelser.

Indstilling:

Det indstilles, at rådet tager orienteringen til efterretning.

Referat:

Punktet udgik, da Kommunernes Landsforening ikke havde mulighed for at holde oplægget.

Punkt 5. Specialuddannelse for sygeplejersker i Infektionshygiejne

Sagsfremstilling:

Den nordiske hygiejneuddannelse udbudt ved Göteborg Universitet er sat på pause og der optages ikke længere nye kursister på uddannelsen. Baggrunden for det er strukturelle forandringer på Göteborg Universitet og at der ikke er det nødvendige finansieringsgrundlag tilstede for uddannelsen. Hermed forsvinder den uddannelsesmulighed, der hidtil har været for at uddanne danske sygeplejersker i infektionshygiejne med mulighed for autorisation.

Der udbydes kortere infektionshygiejnekurser i regioner og kommuner, som eksempelvis hygiejnekoordinatorkursus. Der er imidlertid behov for en drøftelse af behovet for niveauet af kompetencer til at varetage de infektionshygiejneopgaver, der er i regioner og kommuner.

Formålet med punktet er at drøfte perspektiver på, hvilke behov der er i kommuner og regioner for at kunne løse infektionshygiejneopgaver og hvilket uddannelsesniveau det fordrer.

Indstilling:

Det indstilles, at rådet drøfter emnet med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvilke behov for kompetencer er der behov for til at kunne løse infektionshygiejneopgaverne i regioner og kommuner?
- I hvilket omfang er der behov for ansatte til at varetage hygiejneopgaver som deres primære arbejdsområde?
- Hvem rekrutteres der aktuelt til at løse infektionshygiejneopgaver og hvilken uddannelse eller kurser har de typisk gennemført for at kunne varetage opgaverne?

- Er der behov for en dansk specialuddannelse i infektionshygiejne og i så fald, hvordan rekrutteres der sygeplejersker til uddannelsen?

Referat:

Sundhedsstyrelsen orienterede om historikken for den tidligere hygiejneuddannelse i Danmark, samt status på masteruddannelsen i Göteborg.

Der var generelt enighed i rådet om, at der er behov at sikre infektionshygiejnekompetencer i det danske sundhedsvæsen.

Behov for niveauet af kompetencer blev drøftet:

- Dansk Sygeplejeråd fremhævede, at der er behov for, at der etableres en specialuddannelsen i hygiejne i Danmark, da kompetencer inden for hygiejneområdet er essentielt i sundhedsvæsenet.
- Dansk Sygepleje Selskab og Danske Professionshøjskoler rejste spørgsmål ved behovet for et specialiseret uddannelsesfokus inden for hygiejne. De understregede, at hygiejne er en grundlæggende kompetence, og at hygiejne bør tænkes i et bredere perspektiv.
- Danske Regioner og Kommunernes Landsforening beskrev, at der er behov for specialistkompetencer, men at det er relevant at afdække behovet nærmere for at vurdere, hvilke faggrupper/opgaver der forudsætter et givent uddannelsesniveau.

Der var enighed i rådet om, at der er behov for en undersøgelse af, hvilke konkrete problemstillinger, som skal løses med en specialistfunktion i infektionshygiejne for at afklare, hvilke kompetencer og niveau det er relevant at uddanne til.

Punkt 6. Orientering fra Sundhedsstyrelsen

- Revision af specialuddannelsen i intensiv sygepleje

Bekendtgørelsen for specialuddannelsen i intensiv sygepleje er revideret på baggrund af ønske fra specialuddannelsesrådet. I den reviderede bekendtgørelse er kravene ændret, så det ikke længere er et udtrykkeligt krav, at prøver skal ske på skriftligt grundlag. Derudover indeholder den reviderede bekendtgørelse konsekvensmæssige ændringer og sproglige rettelser.

- Revision af specialuddannelsen i kræftsygepleje

Sundhedsstyrelsen er sammen med Det Nationale Råd for Specialuddannelsen i Kræftsygepleje i proces med at foretage generelle og tidssvarende tilpasninger af bekendtgørelsen for specialuddannelsen i kræftsygepleje. Den nuværende bekendtgørelse er fra 2008 og det er derfor relevant med

justeringer for at sikre uddannelsen er i tråd med eksisterende praksis og for at fremtidssikre uddannelsen.

Det forventes, at bekendtgørelsen sendes i høring i slutningen af 2024 med forventet ikrafttrædelse af revideret bekendtgørelse primo 2025.

- Specialuddannelsen i akutsygepleje

Bekendtgørelse for specialuddannelsen i akutsygepleje trådte i kraft i april 2024. Der er nedsat et midlertidigt specialuddannelsesråd, som aktuelt er i gang med at udarbejde en uddannelsesordning for specialuddannelsen. Der er særligt fokus på at sikre det praksisnære i tilrettelæggelsen af uddannelsen. Der arbejdes ligeledes med merit for den nuværende tværregionale uddannelse i regionerne til akutsygeplejerske.

- Intensiv uddannelse for grønlandske sygeplejersker

Det Grønlandske Sundhedsvæsen har rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen om at være behjælpelig med at etablere en grønlandsk/dansk specialuddannelse i intensiv sygepleje. Ønsket er at udvikle en grønlandsk model, hvor den største del af uddannelsen kan gennemføres i Grønland og det mere specialiserede og teoretiske kan foregå på kortere ophold i Danmark.

Sundhedsstyrelsen er i dialog med Det Grønlandske Sundhedsvæsen om mulighederne for en grønlandsk model for uddannelsen. Specialuddannelsesrådet for Intensiv Sygepleje bidrager med viden og erfaringer med tilrettelæggelse af uddannelsen bl.a. på baggrund af en færøsk og en bornholmsk model.

Referat:

Rikke orienterede om nyt fra Sundhedsstyrelsen.

Rådet opfordrede til Sundhedsstyrelsen involverer relevante interessenter ifm. revisioner af bekendtgørelser for specialuddannelser.

Punkt 7. Næste møde i Sundhedsstyrelsens Råd for Sygeplejerskers Special- og Videreuddannelse

Referat:

Sundhedsstyrelsen oplyste, at der som udgangspunkt er planlagt ét årligt møde, således at næste møde forventes afholdt i efteråret 2025.

Punkt 8. Orientering fra medlemmerne
Ingen bemærkninger.

Punkt 9. Eventuelt
Ingen bemærkninger.